

[Estrup]

Jeg havde under førstebehandlingen en del kritiske kommentarer til dette lovforslag, og derfor kan jeg kun med tilfredshed konstatere, at det nu fremtræder i en noget ændret udgave. Jeg vil specielt hilse velkommen, at vi nu har fået taget alt, hvad der vedrører ejerskiftelån, ud af lovforslaget, at vi har meget lidt tilbage af den løbetidsbegrænsning, som var i det oprindelige forslag.

Så synes jeg også, at det er nyttigt, at vi nu har fået lagt et guld med hensyn til de ombygnings- og tilbygningslån, der kan gives, sådan at vi får et guld på 500.000 kr. Jeg tror i høj grad, at det f.eks. vil sikre, at energinvesteringer kan afholdes.

Jeg kan måske nok på enkelte punkter stadig væk have betænkeligheder. Det drejer sig specielt om den særlige låneudmålingsprocedure, som er fastlagt, hvor man har tænkt sig at bruge geografisk differentierede gennemsnitstal. Jeg er ikke sikker på, at den vil virke hensigtsmæssigt, men det må vi jo se; boligministeren er jo til gengæld overbevist om, at den vil virke godt. Det er et af de punkter, som vi bør følge nøje, og hvor jeg vil sige, at her gælder det samme, som jeg sagde ved førstebehandlingen: vi har brug for den redegørelse, som boligministeren har lovet os til foråret. Det kan godt være, at vi ikke kan nå at få virkningerne af den lovgivning, som vi nu gennemfører, med, men så må vi have en ny redegørelse. Vi må sørge for at følge med i, hvordan markedet udvikler sig, og jeg må indrømme, at hvis det samtidig kunne føre til, at regeringen ville undlade fremover at gribe ind på dette område, så ville jeg hilse det velkommen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-3, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 4 og § 2, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 103:

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om tilskud til kommuner og amtskommuner. (Ændring af tilskud for 1986 og 1987).

(Fremsat 4/12 85. Første behandling 6/12 85. Betænkning 8/12 85. Ændringsforslag af 9/12 85 uden for betænkningen af Agerschou (SF) og Lenger (VS)).

Der var stillet 9 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 6 ændringsforslag af Agerschou (SF) og Lenger (VS) (se nedenfor).

Ændringsforslag

Af Agerschou (SF) og Lenger (VS):

Til § 1

1) I det under nr. 1 foreslåede § 10, stk. 13, indsættes i 1. pkt. efter »nettodriftsudgifter« ordene: »ekskl. udgifter til drift af miljøforanstaltninger«.

Underændringsforslag
til ændringsforslag nr. 1
i udvalgets betænkning

2) I den ved ændringsforslag nr. 1 foreslåede affattelse af § 10, stk. 15, indsættes efter »ekskl. forsyningsvirksomheder« ordene: »og udgifter til drift af miljøforanstaltninger«.

Underændringsforslag
til ændringsforslag nr. 2
i udvalgets betænkning

3) I den ved ændringsforslag nr. 2 foreslåede affattelse af § 10 a, stk. 1, indsættes efter »sanering og byfornyelse,« ordene: »samt bygge- og anlægsaktiviteter, der vedrør-

rer boliger og værksteder m.v. for personer med fysiske og psykiske handicap,«.

4) I det under nr. 4 foreslåede § 17, stk. 13, indsættes i 1. pkt. efter »nettodriftsudgifter« ordene: »ekskl. udgifter til drift af miljøforanstaltninger«.

Underændringsforslag
til ændringsforslag nr. 4
i udvalgets betænkning

5) I den ved ændringsforslag nr. 4 foreslåede affattelse af § 17, stk. 15, indsættes efter »ekskl. forsyningsvirksomheder« ordene: »og udgifter til drift af miljøforanstaltninger«.

Underændringsforslag
til ændringsforslag nr. 5
i udvalgets betænkning

6) I den ved ændringsforslag nr. 5 foreslåede affattelse af § 17 a, stk. 1, indsættes efter »sanering og byfornyelse,« ordene: »samt bygge- og anlægsaktiviteter, der vedrører boliger og værksteder m.v. for personer med fysiske og psykiske handicap,«.

Bemærkninger
Til nr. 1, 2, 4 og 5

Det foreslås, at opgørelsen af, om kommunerne har overholdt regeringens henstilling om nulvækst i driftsudgifterne, foretages eksklusive driftsudgifter til miljøforanstaltninger. Dette vil være en logisk følge af, at regeringen og det radikale venstre også har friholdt investeringer i miljøforanstaltninger i beregningen af afgift af anlægsudgifterne.

De væsentligste elementer i driftsudgifterne til miljøforanstaltninger er arbejdskraftforbrug, energiomkostninger og kemikalieforbrug. Hvis der gives mindre ugunstige vilkår for udførelse af investeringer i miljøforanstaltninger end for kommunernes øvrige investeringer, virker det besynderligt, at en kommune, der i øvrigt har overholdt henstillingen om nulvækst, pludselig skal beskattes med op til 100 pct. af udgifterne, når den skal til at høste fordelene af investeringen.

Dertil kommer, at især udgifterne til kemikalieforbrug stiger voldsomt, jo flere trin der bygges på et rensesværk. En del rensesværker, der giver mulighed for kemisk fældning af

fosfor, er netop under opførelse, og de er uforholdsmæssigt dyre i drift. Med ændringsforslaget skal kommunerne kunne afholde forøgede driftsudgifter i miljøforanstaltninger, uden at disse fører til inddragelse af et tilsvarende beløb til statskassen.

Til nr. 3 og 6

Ved ændringsforslagene undtages bygge- og anlægsaktiviteter, der vedrører boliger og værksteder m.v. beregnet for personer med psykiske og fysiske handicap, for den særlige statsafgift på investeringer. Ændringsforslagene eventuelle vedtagelse forandrer ikke forslagsstillernes syn på lovforslaget. Det vil stadig være aldeles uacceptabelt, men det er særlig meningsløst, at man risikerer en forsinkelse af f.eks. de boprojekter, der er beregnet for folk, der i øjeblikket bor på store centralinstitutioner under vilkår, der i årevis har været helt uacceptable.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Henning Rasmussen (S):

Udvalgsarbejdet har været meget presset. To døgn er meget kort tid til at behandle så store indgreb, specielt når der er tale om et område, hvor der aldrig tidligere har været indgreb af denne art. Dertil kommer, at der midtvejs under behandlingen blev stillet ændringsforslag fra indenrigsministeren, ændringsforslag, der dels skyldes aftale med det radikale venstre, dels skyldes indvendinger fra de kommunale organisationer. De sidste kunne indenrigsministeren helt have sparet os for, hvis man havde forhandlet sagen med de kommunale organisationer i tide. Det gjorde man, fremgår det af bemærkningerne til ministerens ændringsforslag, først, da forslagene var trykt og klar til at blive båret rundt i folketingssalen. Det var stærkt medvirkende til at genere udvalgsarbejdet. Det betød bl.a., at en række svar på spørgsmål gled ud, fordi de ikke var aktuelle længere, og at nye spørgsmål måtte stilles, indtil kort før betænkningen blev afgivet.

[Henning Rasmussen]

Det er tilmed sådan, at i al fald et af disse ændringsforslag er en klar skærpelse i forhold til det oprindelige lovforslag. Oprindeligt var bygge- og anlægsarbejder undtaget fra 20 pct.-afgiften, hvis der var givet bevilling før den 4. december 1985. Nu skal der være skrevet bindende kontrakt før den 4. december. Det rammer mange arbejder, hvor bevilningen er givet inden den 4. december, men hvor kontrakten endnu ikke er indgået, men det betyder også, at enhver form for anlægsvirksomhed, der laves af kommunens egne folk, bliver belagt med 20 pct. afgift fra den 1. januar 1986, uanset om den måske var i gang inden den 4. december 1985 og måske endda længe inden den 4. december. Det er en klar diskriminering af de kommuner, der udfører en del af deres anlægsvirksomhed ved eget personale. Og ud over at det er åbenbart urimeligt over for disse kommuner, er det også et forsøg på yderligere at presse for privatisering inden for det kommunale område.

Det fremgår også af ministerens ændringsforslag, at miljøinvesteringer og investeringer i byfornyelse er undtaget. Det var den indrømmelse, som efter den almindelige opfattelse på forhånd var tiltænkt det radikale venstre.

Og så blev det hele fremstillet i pressen, som om man også undtog igangværende arbejder for afgift i 1986. Men det er ikke rigtigt, viser det sig. Alle kommuner og amtskommuner skal nemlig senest den 1. april 1986 indbetale 10 pct. af det totale anlægsbudget for 1986, stadig væk undtaget miljøinvesteringer og byfornyelse, men altså også af igangværende arbejder. Den samlede indbetaling bliver derfor mindst 800 mill. kr. Der bliver tilbagebetaling af en del af dette beløb, godt halvandet år senere, men uden renter. Ændringsforslaget er altså også et forslag om rentefri tvangsopsparing på flere hundrede millioner kroner.

Dér har vi så forklaringen på, at statsministeren kunne sige, at den økonomiske stramning er den samme, efter at aftalen med det radikale venstre er indgået, som før. Og det bekræfter os i vores opfattelse af, at hovedformålet med indgrebet, sådan som det er lavet, alene er at få flere penge i statskassen fra kommunerne, for ellers kunne man jo have sagt ja til Kommunernes Landsforenings forslag om at lade beløbet deponere i

en bank eller lave kvotaordninger i de dele af landet, hvor beskæftigelsen er særlig høj. Nu rammer man overalt og i øvrigt med det sædvanlige resultat: de økonomisk svage kommuner får det igen sværest.

Det fremgår vist, at vi ikke kan stemme for ændringsforslagene.

Vi har selv stillet ændringsforslag om, at en række områder skal fritages for afgiften på 20 pct. Det er områder, hvor vi synes, det er særlig urimeligt at forhøje udgifterne til kommunale investeringer med 20 pct., bare fordi de gennemføres i 1986. Det gælder investeringer i varmforsyning, et område, hvor der ellers på alle måder opfordres kraftigt til snarest muligt at udnytte alle former for indenlandske energiråstoffer, herunder den danske naturgas. Det gælder også investeringer, hvortil der gives særlige tilskud fra staten eller EF. Det er tilskud, der gives, fordi der er en helt speciel grund til at gennemføre netop den investering i det pågældende område. Det er sædvanligvis de økonomisk svage dele af landet, man giver sådanne tilskud, og i disse områder er der gennemgående ikke tale om den overophedning af byggeriet, som man bl.a. begrundet indgrebet med.

Vi synes heller ikke, det er rimeligt at forsinke investeringer i 1987 og senere år ved at lægge en 20 pct. afgift til staten på projekteringsudgifter, der bevilges og gennemføres i 1986. Det er ikke klogt at genere senere bygge- og anlægsarbejder så kraftigt, som der kan blive tale om.

Endelig synes vi, det er ganske ejendommeligt at forlange en 20 pct. afgift på en lang række indkøb, der ikke har noget som helst at gøre med bygge og anlæg, bortset fra at de kontoteknisk er bogført på disse konti. Det gælder ting som busser til HT, anskaffelser til sygehuse, skoler, plejehjem og andre institutioner. Vi synes, det er urimeligt, og det har ikke noget at gøre med begrundelsen for denne del af lovforslaget, nemlig indgrebet over for den kommunale bygge- og anlægsaktivitet af hensyn til overophedning. Det har én eneste begrundelse: at hente så tæt op mod 1 mia kr. i kommunekasserne i 1986 som overhovedet muligt.

Så vil jeg gerne sige til sidst, at SF og VS har stillet to ændringsforslag i betænkningen, som vi kan støtte.

Agerschou (SF):

[Agerschou]

Jeg vil starte med at omtale de elendige vilkår, folketingets kommunaludvalg har haft under arbejdet med dette lovforslag. F.eks. er hele udvalgsarbejdet foregået i løbet af en weekend. Det har betydet, at en lang række spørgsmål ikke har kunnet besvares fyldestgørende, fordi kommunerne, som bekendt for mange i denne sal, holder lukket i week-enden.

Det har også forhindret de fleste kommuner i at henvende sig til udvalget med synspunkter og oplysninger. Det er naturligvis helt uacceptabelt. Det vil vi råde delvis bod på ved at bede om, at lovforslaget bliver sendt tilbage til fornyet udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling.

Med i billedet af de elendige arbejdsvilkår hører, at 62 af de spørgsmål, der blev stillet i udvalget i forsøg på at opklare flest mulige af de konsekvenser, lovforslagets gennemførelse kan få, ikke blev besvaret, inden kommunaludvalget afgav sin betænkning.

Der er stillet en række ændringsforslag, heraf dem fra indenrigsministeren, som skulle være et led i regeringens såkaldte indrømmelser til de radikale. De radikale har fået fritaget bl.a. miljøinvesteringer for den statsafgift, kommunerne ellers skal erlægge for deres bygge- og anlægsprojekter i 1986.

Men desværre har der været en kortslutning hos de radikale, som betyder, at de har glemt kommunernes driftsudgifter på miljøområdet. Den beklagelige forglemmelse vil SF og VS gerne hjælpe de radikale med at rette op på. Derfor har vi uden for betænkningen stillet ændringsforslag, der betyder, at miljøområdet stillet undtages i den beregning af kommunernes realvækst fra 1984 til 1986, som vil afgøre, hvor meget kommunerne skal af med i 1987, hvis de i almindelighed ikke har gjort, hvad indenrigsministeren nu beordrer dem til.

For en kommune er der jo ikke meget ved ikke at skulle af med statsafgift til f.eks. et rensningsanlæg, hvis man så ikke har mulighed for at drive rensningsanlægget på grund af frygt for ministerens efterfølgende økonomiske straffeaktion på driftsbudgetterne.

Vi har også stillet et ændringsforslag, der betyder, at bygge- og anlægsaktiviteter, der vedrører boliger, værksteder o. lign. beregnet for personer med psykiske og fysiske handicap, bliver fritaget for den særlige statsafgift på investeringer. Vi synes, det er specielt

ondskabsfuldt, at man risikerer en forsinkelse af f.eks. boprojekter, der er beregnet for de mennesker, der i øjeblikket bor på store centralinstitutioner under vilkår, der i årevis har været helt uacceptable. Økonomisk vil det ikke betyde noget særligt at undtage den slags projekter, men for de mennesker, vi tænker på, vil det komme til at betyde meget.

De radikale har også fået indenrigsministeren til at stille ændringsforslag, der betyder, at anlægsudgifter, for hvilke der er indgået bindende kontrakt, friholdes for statsafgiften. Til gengæld er alle andre igangværende anlægsprojekter nu pludselig røget med ind under 20 pct.-afgiften. Det drejer sig både om anlægsarbejder, der udføres af kommunens egne folk, og anlægsarbejder, der udføres af private virksomheder, uden at der foreligger en kontrakt af juridisk bindende karakter. Alt i alt kan vi godt regne med, at kommunerne kommer af med stort set det samme beløb som ved det oprindelige forslag.

Det har vist sig, at indrømmelserne til de radikale er et figenblad, der er så lille, at det ikke dækker, og det er som bekendt skamløst.

Konsekvenserne af lovforslagets gennemførelse med ændringsforslagene vil være en lang række absurditeter for de enkelte kommuner. Vi har nævnt en del af dem i vort betænkningssbidrag, og flere vil komme til, når svarene på de spørgsmål, der stadig væk for nogles vedkommende ligger i ministeriet, kommer frem.

Hvis lovforslaget gennemføres, vil indenrigsministerens mangeårige angreb på det kommunale selvstyre være ved at være tilendebragt. For fremtiden må enhver kommunalbestyrelse, ethvert kommunalbestyrelsesmedlem, tage økonomiske beslutninger med indenrigsministerens ånde i nakken. Enhver efter indenrigsministerens opfattelse forkert beslutning i en kommunalbestyrelse vil betyde, at kommunen senere bliver økonomisk straffet.

SF vil opfordre enhver kommune til dels aktivt at modvirke indgrebene, dels aktivt at modvirke andre beslutninger, som indenrigsministeren måtte finde på at foretage. Det vil SF bidrage til både i folketinget, i amter og i kommuner.

Ole Vig Jensen (RV):

[Ole Vig Jensen]

Når de ændringsforslag, der her er stillet af regeringen og på forhånd tiltrådt af det radikale venstre, vedtages, vil der være tale om en forbedret udgave af det lovforslag, vi har til behandling.

Vi har fra radikal side lagt vægt på, at der, når det gjaldt en regulering af driftssiden – en mulig nødvendig justering i 1987 – ikke blev tale om en ny generel beskæring af bloktilskuddene, men at en nødvendig justering alene kom til at gå på det princip, at den kommune, der ikke overholdt henstillingen, også var den kommune, der da måtte undgælde med den eventuelle nødvendige sanktion. Vi har mærket os, at vi i denne sag her er enige i de kommunale organisationers vurdering af spørgsmålet. Når det gælder anlægssiden og den begrænsning, som foreslås i ændringsforslaget, om end i modereret form, som vi ser det nu foreligger, kan vi tilslutte os de ændringer, der lægges op til. Vi er enige med regeringen i, at der er tale om en overophedning af bygge- og anlægsområdet, og at det derfor er ønskeligt at foretage begrænsninger. Jeg vil gerne her i dag understrege, at selv om der bliver tale om en 20 pct.s afgift af dele af anlægsopgaverne i 1986, så må man være opmærksom på, at der allerede i dag med de licitationsresultater, der er kendt, på grund af overophedningen er tale om stigninger i de anslåede udgifter på fra 20 pct. og i nogle tilfælde helt op til 50 pct. Den overophedning, som finder sted på byggeområdet i dag, er altså allerede en form for indirekte afgift, som virker endnu stærkere end den, vi kender i lovforslaget.

Vi er tilfredse med, at miljøinvesteringer nu undtages, og at byfornyelser og sanering undtages. I forvejen var jordforsyning fritaget for afgift, og vi er i øvrigt enige med regeringen i, at det er hensigtsmæssigt at sige, at de anlægsopgaver, hvor der er indgået bindende kontrakt, også fritages.

Vi tilslutter os også, at der som en midlertidig foranstaltning, som en deponeringsordning, må betales 10 pct. af en nærmere defineret anlægssum. Vi lægger i den sammenhæng stor vægt på, at der er mulighed for, at den enkelte kommunalbestyrelse kan revidere sit anlægsbudget inden 1. april 1986 og da betale de 10 pct. af det nye, reviderede anlægsbudget.

Om de ændringsforslag, som er fremsat af socialdemokratiet, socialistisk folkeparti og

VS, kan jeg kun sige, at dem kan vi ikke støtte, om end jeg medgiver, at der såmænd er angivet flere gode formål. Men skal vi opnå den afdæmpning på bygge- og anlægsområdet, som er nødvendig, og som der er lagt op til, kan man ikke gå længere i en fritagelse af projekter her i dag end det, der er gjort med de ændringsforslag, der er stillet af indenrigsministeren.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Hr. Ole Vig Jensen henviser til de kommunale organisationer og siger, at man er enig i deres vurdering. Det tror jeg ikke hr. Ole Vig Jensen skal gentage, for de kommunale organisationer ønsker ikke det indgreb, men de siger: skal det være, så må vi bede om det på en anden måde end den, der oprindeligt var foreslået; men det er bestemt ikke det samme som accept af indgrebet.

Så vil jeg dernæst sige: hvordan kan man med bare nogen retfærdighed gribe ind over for de enkelte kommuner? Hvem vil påtage sig den opgave at finde ud af, om det er rimeligt eller ikke rimeligt, at de har en stigning i deres aktivitet på driftsområdet? Hvem vil påtage sig det, når den forholdsordre, de fik af regeringen, var den, at indgrebet var samlet, der skulle være balance? Jeg kan simpelt hen ikke forstå, at man kan mene, at der er rimelighed i et sådant forslag.

Så vil jeg gerne spørge hr. Ole Vig Jensen, der taler så meget om den nødvendige afdæmpning i bygge og anlæg: hvornår er busser og skoleborde og sygehusinventar blevet bygge- og anlægsvirksomhed, der trænger til en afdæmpning? Og endelig: når hr. Ole Vig Jensen gentager det, som er blevet sagt så mange gange før fra talerstolen under førstebehandlingen, nemlig at kommunerne jo bare kan revidere deres bygge- og anlægsprogram inden den 1. april 1986, hvis de ønsker at undgå indbetaling, hvordan harmonerer det så med de faktiske forhold i kommuner og amtskommuner? Og dernæst, hvordan harmonerer det med oplysningen om, at man forventer, der vil ske en indbetaling på 800 mill. kr. den 1. april 1986?

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

[Agerschou]

Jeg kunne godt tænke mig en uddybning af, hvorfor de radikale ikke kan stemme for det ændringsforslag fra SF og VS, der vedrører en fritagelse for statsafgiften vedrørende boliger og værksteder m.v. beregnet for personer med fysiske og psykiske handicap? Der er tale om projekter, der udmærket kan afgrænses, og som der efter vores opfattelse ikke er meget økonomi i.

Og jeg vil gerne spørge de radikale, om de radikale vil være villige til at se nærmere på den sag under det kommende udvalgsarbejde, hvor vi f.eks. kan få beregninger over, hvor store udgifter inden for bygge- og anlægsbudgettet der præcis vedrører den slags projekter.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg skal sige til hr. Henning Rasmussen, at jeg også er fuldt opmærksom på, at kommunerne ikke har fundet det nødvendigt at foretage et indgreb som her foreslået. Jeg har til gengæld også bemærket, at det er kommunernes opfattelse, at der har fundet en overophedning sted på byggeområdet, som er u hensigtsmæssig også for de kommunale anlægsbudgetter.

Jeg har også forstået på de kommunale organisationer, at de er enige i den henstilling, der er givet tidligere, og som nu skal gives igen, om at holde uændret aktivitet i 1986 i forhold til 1984-budgettet. Det er der altså ikke uenighed om ud fra et overordnet synspunkt om den økonomiske politik; men de kommunale organisationer har til gengæld også sagt, at hvis der skal foretages sanktioner over for de kommuner, der ikke overholder henstillingen, vil det være mest rigtigt at gøre det i forhold til de kommuner, som overtræder henstillingen. Jeg billiger i denne anledning udtalelsen fra de kommunale organisationer.

Så siger hr. Henning Rasmussen, at det også er et spørgsmål om, på hvilken måde der kan opnås retfærdighed, størst mulig retfærdighed. Det bidrager jeg gerne til, så langt som det er muligt, men opgaven er svær, og det har jeg sagt før. Nøjagtig lige så svær, som når socialdemokratiske regeringer greb ind på forskellig måde; så var det også svært at opnå den fuldstændige retfærdighed, og jeg synes, at ingen skal stå her og hævde, at

det kan man. Det er selvfølgelig vanskeligheden ved at foretage indgreb af denne art, men det er vist også rigtigt at understrege spørgsmålet om, hvordan f.eks. de kommuner, navnlig små kommuner, der lige bestemt til i år havde besluttet sig for et anlægsprojekt, men ser det blive fordyret med fra 20 til 50 pct. på grund af overophedningen i byggesektoren, er stillet. Hvilken grad af retfærdighed er der tale om her?

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil godt sige til hr. Ole Vig Jensen: lad være, at de kommunale organisationer siger, at de er enige i, at der er nogle steder i landet, der er overophedning af byggeriet, men vi skylder stadig væk at få svar på, hvorfor man skal dæmpe den overophedning på nogle områder, der ikke har med byggeri at gøre. Det var punkt 1.

Punkt 2: hvorfor skal den overophedning søges dæmpet lige bestemt ved at hente 800 mill. kr. i kommunernes kasse i 1986 ud fra den sikre overbevisning hos regeringen og det radikale venstre, at man ikke kan skære ned? Hvorfor gør man det ikke på måder, som vi kender, og som har været brugt ved tidligere lejligheder? Hvorfor gør man ikke det? Fordi der skal penge i kassen og ikke af anden grund.

Og så vil jeg gerne sige, når hr. Ole Vig Jensen taler om de besværligheder, der tidligere har været med at skabe retfærdighed i socialdemokratiske regeringers tid: vi har aldrig søgt at hente penge i ganske bestemte kommuners kasse med tynde påskud.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg håber, at ordføreren for det radikale venstre også vil besvare det spørgsmål, jeg stillede vedrørende en undtagelse af bygge- og anlægsaktiviteter omkring boliger og værksteder, der er beregnet for personer med psykiske og fysiske handicap.

Så vil jeg gerne stille de radikale et enkelt spørgsmål mere: er det ikke inkonsekvent at fritage miljøinvesteringer for statsafgiften, når driftsudgifterne på miljøområdet skal indgå i beregningen af kommunernes realvækst fra 1984 til 1986?

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Da jeg opbrugte min tid før, skal jeg svare hr. Agerschou først i denne omgang og sige, at jeg er overbevist om, når det gælder miljøinvesteringer, som kommunerne har indregnet i deres anlægsbudget for 1986, at de også har taget de nødvendige driftsmæssige konsekvenser og ud fra den overordnede henstilling indpasset dem i et budget, der ikke overstiger niveauet fra 1984.

Så vil jeg i øvrigt sige til hr. Agerschou om netop det spørgsmål, at nu synes jeg altså heller ikke, man skal gå i petitesser, for hvis et anlægsprojekt af en sådan størrelsesorden, som der nu kan være tale om her, skal sættes i sving i løbet af 1986, så bliver det selvfølgelig yderst beskedne afledte driftsudgifter i dette første år; de kommer senere. Men jeg er som sagt sikker på, at det har kommunerne taget højde for.

Så gælder det spørgsmålet om fritagelsen for afgift af visse andre former for aktiviteter. Her har jeg jo allerede sagt i mit første indlæg, at der er flere af de ting, der er ført frem, som lyder som gode, rigtige og fornuftige ting, hvis der var mulighed for i den samlede løsning yderligere at begrænse. Det er der som bekendt ikke.

Og må jeg så sige til hr. Henning Rasmussen, idet det sidste delvis også var et svar på hr. Henning Rasmussens spørgsmål, at her er jo ikke tale om at føre tynde argumenter i marken. I hvert tilfælde er de ikke af en anden karakter end dem, der også var nødvendige at føre frem, når socialdemokratiske regeringer foretog indgreb i de kommunale budgetter. Der er ingen forskel; eller også kan man sige, at forskellen er den samme.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Har det radikale venstre så også taget hensyn til det forhold, at kommunerne og amtskommunerne inden for de nærmeste par år regner med at skulle ansætte omkring 500 mennesker til effektivisering af det miljøtilsyn, som det radikale venstre her i salen er gået så stærkt ind for? Det er jo navnlig et forhold, der spiller en meget betydelig rolle i de mindre kommuner, hvor det typisk har været således, at det er kommuneingeniøren

selv, der ud over vejene, kloakkerne osv. har måttet varetage miljøsagerne.

Jeg vil gerne spørge, om det radikale venstre har taget i betragtning, at der er en række kommuner, der i løbet af 1986 færdiggør rensningsanlæg for fosfor- og nitratfældning og derfor skal bruge kemikalier på det område, som skal puttes i disse rensningsanlæg, for at der kan komme en effektiv fosfor- og nitratrensning ud af det.

I det hele taget vil jeg gerne spørge, når det nu åbenbart er så få beløb, hvorfor det radikale venstre så ikke har friholdt udgifterne på miljødriftssiden. Det kunne man vel lige så godt gøre, som man kan friholde udgifterne på miljøanlægssiden.

Formanden:

Nu vender vi snart tilbage til ordførerne.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Min bemærkning om de tynde argumenter gik på, at man lige bestemte mener, det er nødvendigt at hente 800 mill. kr. i kommunekasserne for at få en opbremsning på byggeområdet. Der har været anvendt mange andre fremgangsmåder i tidens løb for at opnå noget sådant, hvis man mener, det er nødvendigt. Det har ikke kostet kommunerne penge; det gør det nu.

Vi har ikke rettet kritikken specielt mod det radikale venstre, vi retter kritikken mod de fem partier, og jeg synes egentlig, det er synd for det radikale venstre, at det er dem, der alene skal op og forsvare sig, medens venstres og den konservative ordfører forbliver på deres pladser og lader hr. Ole Vig Jensen om slagsmålet.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Må jeg sige til hr. Henning Rasmussen, at jeg ikke føler det nødvendigt at gå ind i et forsvar af en ordning, som efter de stedfundne forhandlinger og efter det resultat, der nu foreligger med de ændringsforslag, der er fremsat, klart er blevet bedre.

Må jeg sige om spørgsmålet om tilvejebringelsen af de 800 mill. kr., at det altså er et par hundrede millioner kroner mindre, end der oprindeligt stod, på grund af at vi

[Ole Vig Jensen]

fritager miljøforanstaltninger og byfornyelse. Men tilbage er jo, at på nuværende tidspunkt beregnes de 800 mill. kr. da af det kendte budget, og man kan selvfølgelig ikke gøre andet, men hvis kommunerne finder det rigtigt og hensigtsmæssigt at gå ind i en revision af deres budget under de vilkår, der nu er kendt, og gør det inden 1. april 1986, så kan de jo reducere deres egne forpligtelser, hvis de finder det rigtigt og ønskeligt, og så bliver beløbet de 800 mill. kr. noget andet. Her skal vi henholde os til, hvad der gives af muligheder for kommunerne i forhold til de 10 pct., som foreslås deponeret i løbet af 1986.

Til spørgsmålet om de forøgede forpligtelser, når det gælder miljøtilsynet, vil jeg sige, at der ingen tvivl er om, at det er en samlet stor og vigtig opgave i kommunerne i de kommende år. Det går jeg ud fra at man vil være i stand til at prioritere i den kommunale virksomhed på en sådan måde, at det, vi her har ønsket, bliver opfyldt.

Og må jeg så sige om dette med kemikalieforbruget, som naturligvis vil være en merudgift: her har vi vist nærmest os småtingsafdelingen.

Formanden:

Jeg forstår, det er nødvendigt. Hr. Leif Hermann for en yderligere kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Vil hr. Ole Vig Jensen ikke godt være sød at komme herop og fortælle, hvad det er for en prioritering, der skal foretages? Er det daginstitutionspersonalet, er det hjemmehjælperne, er det skolepedellerne, eller hvad er det for noget? Er det rengøringen på skolerne, der skal nedprioriteres i forhold til miljøtilsynet? For det er den problemstilling, hr. Ole Vig Jensen stiller kommunerne over for.

Lenger (VS):

Umiddelbart er det selvfølgelig en god ting, at miljøinvesteringerne, saneringsudgifterne og byfornyelsen nu tages ud ved opgørelsen af beregningsgrundlaget for anlægsafgiften, og umiddelbart er det også en god ting, at der ikke skal betales afgift af anlægsinvesteringer, som der er indgået bindende kontrakt om, men til gengæld kommer der med de ændringsforslag, der nu er stillet, en

lang række andre udgifter ind under afgiften, et skridt tilbage i stedet for det, som ministeren gik frem, og så er vi lige langt.

For det første er det helt tilfældigt, om en kommune har indgået bindende kontrakt eller ej. Ballerup kommune gennemskuede den. Til lykke med det! Men ellers er det helt vilkårligt, om man nu har sat sin underskrift på en kontrakt den 3. december 1985 eller man først får det gjort den 5. december 1985.

For det andet er der kommuner, som afholder anlægsudgifter, hvor der aldrig skrives kontrakt, og de inddrages nu i beregningsgrundlaget, selv om der var givet bevilling den 4. december 1985, på samme måde som alle andre arbejder, hvor der var givet bevilling den 4. december 1985, inddrages under 20 pct.-afgiften, hvis der ikke var indgået nogen bindende kontrakt. På den måde er der ikke nødvendigvis tale om nogen lempelse i forhold til det oprindelige lovforslag, men der er tale om en anden beregningsmetode, som er lige så tilfældig som den første.

Der vil nu være kommuner, som skal betale en afgift på 20 pct. af den løn, som de udbetaler til dem af deres egne ansatte, som udfører anlægsarbejde, alt efter hvordan de konterer. De skal også betale en afgift af de materialer, som indgår i deres egne ansattes byggearbejder med det resultat naturligvis, at den positive effekt på beskæftigelsen, som ændringsforslagene efter Entreprenørforeningens mening betød, skal modsvares af en forringelse i beskæftigelsen, stadig inden for bygge- og anlægssektoren, men nu i stedet inden for den del af sektoren, hvor der er tale om en egentlig offentlig ansættelse. Det vil derfor gå ud over de arbejder, som kommunerne selv ville udføre eller endog var i gang med, f.eks. veje, cykelstier, skove, legepladser, mindre anlæg inden for skolevæsenet og anlæg af parker og grønne områder, hvilket vel også er en slags miljø.

Vi kan endog komme i den situation for at tage et eksempel; at Århus amts vejvæsen måske er i gang med et arbejde, som nu pludselig belægges med en afgift, og 100 m længere henne er et privat firma i gang med et tilsvarende arbejde på vegne af Århus amtskommune. Det er der skrevet kontrakt om, og det skal ikke belægges med en afgift. Især de kommuner, som har håndværkerafdelinger, vil blive hårdt ramt, men i det hele taget indebærer det nu snart ændrede lovfor-

[Lønger]

slag en betydelig større belønning til de kommuner, der har privatiseret deres anlægsarbejde.

Det er særlig interessant at sammenholde dette lovforslag, denne del af indgrebet, med regeringens erklærede mål med det hele. Vi skal afkøle den overophedede byggesektor, siger regeringen. Og vi skal begrænse forbruget af hensyn til betalingsbalancen, siger regeringen. Det er de to målsætninger, der ligger i den samlede pakke, men ikke desto mindre beskatter man anlægsudgifter til køb af busser eller S-tog med 20 pct., hvis der ikke foreligger bindende kontrakt, uanset at det jo ikke just er den slags arbejde, der udføres i byggesektoren, og at S-togene f.eks. for hovedstadsområdet vedkommende jo typisk bygges på Scandia i Randers, hvilket heller ikke kan være særlig betalingsbalancebelastende, men tværtimod kan få arbejdsløshed til følge i Randers. Man beskatter køb af fast ejendom, som er en anlægsudgift, på trods af at køb af fast ejendom jo ofte er køb af bygninger, som står der i forvejen, og som heller ikke rigtig kan belaste betalingsbalancen mere, end de eventuelt har gjort allerede.

Man beskatter energiinvesteringer, så de bliver urentable, også selv om de skulle have gavnet betalingsbalancen. Den forbedring må vi altså nu undvære eller i bedste fald vente et eller to år på at få. Det er jo ingeniørgivet, at de projekter overhovedet gennemføres, hvis der kommer en forsikelse af den varighed ind midt i det hele. For samtidig får den offentlige og den private varmforsyning jo meget forskelligartede vilkår at arbejde under. De offentlige investeringer beskattes med 20 pct., de private gør ikke. Og endelig vil en forbedring af den kollektive trafik af samme grund blive udskudt med det resultat, at selv de mennesker, som helst vil være fri for at eje en bil, i højere grad vil blive tilskyndet til at købe en, og bilimporten er jo netop en af de store negative poster på betalingsbalancen.

Det er med andre ord svært at finde nogen sammenhæng mellem regeringens erklærede mål og den udformning, som i hvert fald dette lovforslag har fået. Det ser mere ud, som om man vil hente et eller andet beløb af størrelsesordenen 1 mia kr. hos kommunerne, og at det er det og intet andet, som det går ud på. Man kan endda forestille sig, at kommunerne, når de skal i gang med at

skære på deres budgetter for at få dette her til at løbe rundt, bevarer de udgifter, der er betalingsbalancebelastende, og de udgifter, der fører til overophedning af byggesektoren, for der er intet, der motiverer dem til specielt at skære ned på de udgifter. De kan lige så godt skære ned på alle andre udgifter. Der er intet, der specielt gør, at man i den revision, der måske kommer i de enkelte kommuner, vil føle sig i særlig grad tilskyndet til at skære de projekter væk, der belaster betalingsbalancen eller fører til overophedning i byggesektoren.

Hr. Ole Vig Jensen sagde i sit indlæg, at det var meget vigtigt for det radikale venstre at få fastslået det princip, at den kommune, som ikke har overholdt henstillingen, må undgælde, men det holder jo ikke, for man henter penge både hos de kommuner, der har overholdt henstillingen – også hos de kommuner, som endog har haft en minusrealvækst – og hos dem, som slet ikke skal betale i den sidste ende. Det skyldes den molboagtige opkrævningsform, man har valgt. I første omgang opgøres a conto-betalingen nemlig ikke blot på grundlag af de anlægsudgifter, som også i den sidste ende skal beskattes, men sandelig også på grundlag af de bindende kontrakter. Af hele dette beløb skal der indbetales 10 pct. pr. 1. april 1986, og det betyder, at den kommune, som f.eks. udelukkende har anlægsudgifter, hvor der allerede er indgået bindende kontrakt, også skal indbetale 10 pct. den 1. april 1986 og først får hele beløbet tilbage i slutningen af 1987 uforrentet, på trods af at alle og enhver ved, at kommunen skal have hele beløbet tilbage igen.

Ja men sig så ikke, at udgifter til bindende kontrakter er holdt udenfor, for kommunen kan da ikke betale sine projekter med penge, der er deponeret i indenrigsministeriet. Det er jo f.eks. det, der er sket i Hovedstadsrådets Trafikskelskab. Man har modtaget nogle penge af staten til brug for investeringer i kollektiv trafik. Det er fint. Man har i stort omfang indgået aftaler med statsvirksomheden DSB. Det er også fint. Man får at vide, at man ikke skal betale afgift. De bindende kontrakter er nemlig undtaget. Det lyder godt, men så skal man altså alligevel indbetale 10 pct. uforrentet i halvandet år, og så er man selvfølgelig lige vidt, for så er likviditeten pludselig et problem. Jeg ved ikke, om

[Lenger]

ministeren for offentlige arbejder vil acceptere, at HT betaler DSB med nogle penge, som er deponeret i indenrigsministeriet. Næppe.

Jeg havde egentlig håbet, at statsministeren var til stede, men jeg kan se, finansministeren er til stede, og jeg kan se, hr. Ole Vig Jensen er til stede, og jeg synes, der i særlig grad er grund til at henvende sig til finansministeren og til hr. Ole Vig Jensen og opfordre dem til at se på i det mindste indbetalingsmetoden, der i den grad er komisk og virker stik imod det, der er forslaget erklærede hensigt. En ting er, at det samlede indgreb har en hensigt, som ikke holder. En anden ting er, at lovforslaget så har en anden hensigt. Men indbetalingsmetoden er en helt tredje hensigt i forhold til både det samlede indgreb og i forhold til lovforslaget.

Det er også indgået som et specielt argument i sagen, at kommunernes likviditet vil være faldende med de budgetter, som nu er vedtaget, og i og med at der er budgetteret med faldende likviditet, er det jo et argument for et indgreb. Men det sidste indgreb, som folketingsvedtog over for kommunerne, var netop begrundet i stigende likviditet. Dengang forudså man en stigning fra ca. 15 til ca. 19 mia kr., og så greb man ind. Nu forudser man et fald fra ca. 15 til ca. 12 mia kr., og så griber man også ind, for det er nemlig et bevis på, at nu vil kommunerne bruge penge. De må altså hverken have pengene liggende eller bruge dem. Det er ikke let at være kommune.

Lovforslaget fører til et utal af absurde situationer, f.eks. at EF-finansierede projekter også beskattes, på trods af at det beløb allerede én gang er fratrukket 100 pct. i de samlede bloktilskud. Og der kunne nævnes mange andre absurde eksempler.

Jeg har blot lyst til at slutte med én bemærkning. Ifølge pressen præsenterede statsministeren afgiftsdelen af indgrebet med en bemærkning om, at nu ville fyringen med halm i hvert fald blive rentabel. Men vi har fået oplyst i kommunaludvalget, at også kommunale investeringer i halmfyr vil blive belagt med en afgift på 20 pct., så den udvej gælder altså heller ikke for kommunerne. Ak, hvor længe var Adam i paradiset? End ikke dette lille halmstrå kunne vi få lov til at beholde.

Løvig Simonsen (S):

Energipolitisk har der været bred enighed i folketingsrådet om en række vigtige delelementer. Det har der været om udbygning af naturgasprojektet, om anvendelse og prioritering af indenlandske energiressourcer, om udbygning af kraftvarmeprojekter og om udbygning af kollektiv varmforsyning, og denne brede enighed skyldes, at det energipolitisk, miljømæssigt, beskæftigelsesmæssigt og betalingsbalancemæssigt har været rigtigt.

Udbygningen af den kollektive varmforsyning ses jo af brugerne i forhold til deres varmeudgifter. Det er ganske naturligt, at når man skal se på sine varmeudgifter, ser man på, hvad den ene form koster i forhold til den anden form, og da er det jo interessant, at en arbejdsgruppe under energiministeriet, der foruden repræsentanter for energiministeriet også har haft deltagelse fra finansministeriet, indenrigsministeriet og boligministeriet, peger på, at en række samfundsøkonomiske varmeprojekter har vanskeligt ved blive realiseret, fordi brugerøkonomien er for dårlig. Jeg citerer her Ingeniøren af 6. december 1985: »Det indgreb, der nu lægges op til, indebærer jo en forskelsbehandling mellem private og kommunale projekter«. Jeg mener ikke, hr. energiminister, at vi nogen sinde i energipolitikken har diskuteret, om det ene var kommunalt eller det andet var privat; det, vi alle har været interesseret i, har været at fremme en energiplanlægning, som tog hensyn til de ting, jeg allerede har nævnt, nemlig vores energiforsyning, vores miljø, vores beskæftigelse og vores betalingsbalance.

De afgifter, der nu kommer, og som regeringen vil gennemføre sammen med de radikale, vil vanskeliggøre og meget ofte umuliggøre udbygningen af den kollektive varmforsyning, og det vil med andre ord sige, at denne afgift kan medvirke til, at vores varmforsyningsplanlægning og det, vi ønsker at opnå ved vores energipolitik, bliver slået i stykker. Det mest eklatante eksempel må nok være henvendelsen fra Vestegnens Kraftvarmeselskab, der gør opmærksom på – for sådan er det nu engang, når man laver fælleskommunale ting – at noget ejer den ene kommune, andet bidrager den anden kommune med og noget tredje bygger man i fællesskab.

Vi kan så forstå, at de kraftværker, der ejes af Københavns belysningsvæsen og El-

[Løvig Simonsen]

kraft, fritages for statsafgiften, affaldsforbrændingsanlæg, som ejes af private eller kollektivt, fritages for afgiften, medens de, der tilhører den enkelte kommune, derimod pålægges afgiften. Og ser vi på lokale fjernvarmeværker, er det nøjagtigt det samme. Der, hvor man skal levere en spidslast til de regionale net, rammes de kommunale værker af afgiften; det gør de private eller selvejende ikke.

Så kan man sige: nå ja, men det betyder vel ikke så meget. Jo, det gør det, for f.eks. i Hvidovre, Glostrup og Rødovre kommuner, som arbejder med disse ting, siger man, at i Hvidovre betyder det et beløb på 150 mill. kr. og i Rødovre et beløb på 110 mill. kr., og, konkluderer man, det vil sige, at det kan være umuligt at gennemføre dette projekt, hvorved man går glip af en forventet valuta-besparelse på 450 mill. kr. svarende til 125.000 t olie årligt, samtidig med at de miljøforbedringer, som skulle komme, nemlig en mindske af svovldioxidudslippet på 3.000 t om året, også forsvinder.

Og energiministeren er jo enig med Vestkraftforsyningselskabet. I det svar, han har givet på bilag nr. 58, siger han, at han er enig i, at det omtalte kraftvarmeprojekt må anses for meget værdifuldt ud fra såvel valuta- som miljømæssige synspunkter.

Når det forholder sig sådan, må man nok spørge sig selv: hvor er fornuften henne, når man gennemfører en sådan afgift, der, som jeg påpegede her, ikke medfører den ønskede virkning? Og jeg vil gerne spørge energiministeren – for jeg kan jo ikke spørge indenrigsministeren, om hun synes, det er en fornuftig, skal vi sige kommunalpolitik – om dette er en fornuftig energipolitik. Hænger det sammen med de ting, som der har været et bredt flertal for her i folketinget indtil nu?

Jeg vil gerne citere fra beretningen af 18. marts 1985 vedrørende indenlandske ressourcer:

»... flertallet er enig i, at anvendelsen af indenlandske brændsler, herunder naturgas, overskudsvarme, halm, affald og træflis, indebærer klare fordele med hensyn til betalingsbalance, beskæftigelse, miljø og forsyningssikkerhed i forhold til olie og kul.«

Det var vi enige med regeringen og det radikale venstre om, men det bliver nu slået i stykker. Nu er det således, at den ene part ikke kan gennemføre dette alene. Regeringen

kan ikke gennemføre dette projekt alene med en afgift på 20 pct., hvad enten man nu gør det på den ene eller den anden måde.

Denne bestemmelse gennemføres også sammen med det radikale venstre, og jeg vil gerne sige til det radikale venstre, at jeg forstår ikke, at man nu slår det i stykker, som man hele tiden har været enig om at fremme, på baggrund af denne, skal vi sige halsstarrige fastholden ved en afgift. Jeg må spørge til sidst, om det ikke er således, at man vil besinde sig både fra regeringens og fra det radikale venstres side.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Her behandler folketinget det mest massive indgreb mod det kommunale selvstyre, der nogen sinde er blevet taget initiativ til. Alligevel vil indenrigsministeren, der som bekendt er fra partiet venstre, der ved utallige og højtidelige lejligheder taler om det nære samfund og det kommunale selvstyre, ikke ulejlige sig med at komme på talerstolen for at kommentere dels de forskellige indlæg, dels nogle af de svar, der er afgivet i kommunaludvalget, og som viser en lang række absurditeter, som de enkelte kommuner vil komme ud for, og som i hvert tilfælde menige venstrekommunalbestyrelsesmedlemmer vil gøre sig mange tanker om. Alligevel orker indenrigsministeren ikke at ulejlige sig på talerstolen. Det synes jeg er meget svagt.

(Kort bemærkning).

Løvig Simonsen (S):

Jeg kan forstå – da energiministeren ikke har markeret – at vi ikke får noget svar fra ham. Jeg vil dog gerne prøve endnu en gang, om ikke vi kunne få energiministeren til at svare på, om det, jeg har sagt her angående det fornuftige i energipolitikken, der nu bliver slået i stykker, ikke er korrekt. Skulle det være sådan, at jeg ikke kan formå energiministeren til det, måtte det kunne lade sig gøre at formå det radikale venstre til at gå op på talerstolen og prøve at tilbagevise nogle af de ting, jeg her har sagt, og svare på, om det, der her i dag er blevet lagt frem, er det radikale venstres energipolitik.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

[Indenrigsministeren]

Jeg vil gerne sige, at regeringen lægger meget vægt på, at dens økonomiske politik overholdes, og dette lovforslag er en konsekvens af den økonomiske justering, som de lovforslag i det hele taget, vi drøfter, er udtryk for.

Jeg vil understrege, at det ville da være lykkeligst, om vi havde kunnet undgå denne lovgivning. Det er jo sådan, at hvis 1986-budgetterne var blevet overholdt, ville lovgivningen have været unødvendig, men med denne lovgivning kan vi sammen med de kommunale organisationer søge at få rettet det op, sådan at det ikke bliver nødvendigt at gribe ind over for driftsbudgetterne. Det er meget vigtigt for os, at den henstilling, vi har givet kommunerne og amtskommunerne, overholdes, og det har vi et tilsagn fra de kommunale organisationer om at de vil hjælpe til med.

Jeg skal til hr. Henning Rasmussen*sige, at med hensyn til indgreb kommune for kommune er det et udtrykkeligt ønske fra de kommunale organisationer, at et eventuelt – og jeg sætter streg under eventuelt – indgreb sker kommune for kommune, nemlig de steder, hvor en eventuel overskridelse måtte ske.

Og så til det, der har interesseret folkettinget mest, nemlig spørgsmålet om anlægsafgiften. Herom vil jeg gerne sige, at vi allerede her i efteråret har henstillet til kommuner og amtskommuner at begrænse deres anlægsaktivitet. Alligevel må vi konstatere, at vi er kommet i en situation, hvor anlægsaktiviteten er voksende, og at der derfor er sket en meget stærk overophedning af den offentlige byggevirkomhed. Det viser, som hr. Ole Vig Jensen også var inde på, licitationspriserne, der er meget stærkt stigende. Det er i øvrigt også et forhold, som de kommunale organisationer i deres breve til ministeriet i denne anledning har gjort opmærksom på at man er klar over. Det betyder pres også på arbejdskraft og løn i den private sektor, altså at vi får gang i en skrue, som vi ikke skal have gang i, og derfor bliver vi nødt til at gennemføre den lovgivning, som vi her lægger op til.

Vi har overvejet, som jeg har sagt, at lave et anlægsstop, hvilket folkettinget ikke er ukendt med; der har tidligere været lavet anlægsstop over for kommunerne. Det er imidlertid regeringens opfattelse, at et sådant anlægsstop virker meget hårdt og meget unu-

anceret. Derfor har vi foretrukket den ordning, som er beskrevet både i lovforslaget og i ændringsforslagene. Som jeg sagde i min fremsættelse, er det jo sådan, at vi herved giver mulighed for, at de kommuner, som kan standse et projekt, standser det, mens de kommuner, der absolut synes, at de skal gennemføre et anlægsprojekt, kan gøre det mod, at de betaler denne afgift, og jeg skal gøre opmærksom på, at nogle af de licitationsresultater, vi har set, prismæssigt er så høje i øjeblikket, at det opvejer den afgift, man her kommer ud for, hvis man går ind i et anlægsarbejde alligevel. Vi har – og det har kommunaludvalget også under udvalgsbehandlingen – været præsenteret for licitationsresultater, der ligger, som hr. Ole Vig Jensen var inde på, over de tal, som vi taler om her, og det er i hvert tilfælde ikke til gavn for sektoren.

I virkeligheden var det, der fik mig på tallerstolen, den sidste diskussion om alle de ting, vi kunne have friholdt for en afgift, og jeg vil medgive, at det, som jeg sagde i starten, havde været lykkeligst, om vi kunne have undgået at lave et sådant indgreb overhovedet. Desværre har vi været nødt til det af de grunde, som er blevet fremført her i dag, og som jeg også har understreget. Det har været vigtigt for os at undtage så få områder som muligt, for hvis vi begynder at undtage mange områder, er der overhovedet ingen argumenter for en sådan lovgivning, og det er der bestemt i det samlede hele.

Jeg har meget forståelse for – og det ved jeg at energiministeren også har – at der kunne være mange gode grunde til at undtage andre områder end dem, der allerede er med nu, men jeg gør opmærksom på, at derved ville hele sigtet med lovgivningen gå i stykker, og det kan vi ikke holde til. Vi har altså meget forståelse for, at det kan give problemer – og det gør en sådan lovgivning altid – men samfundet kan ikke holde til, at den meget omsiggribende anlægsaktivitet, der foregår i øjeblikket, ikke begrænses.

(Kort bemærkning).

Lenger (VS):

Jeg havde egentlig forstået det sådan, at hele sigtet med lovgivningen var at gavne betalingsbalancen, og jeg har meget svært ved at forstå, at hele dette sigte skulle falde

[Lønger]

på gulvet, fordi man undtog energiinvesteringer, der som konsekvens ville have, som også hr. Løvig Simonsen var inde på, at man sparede udgifter til køb af udenlandske produkter. Det må vel egentlig være sådan, at det ville være helt i overensstemmelse med det påståede sigte med lovgivningen, at man undtog energiinvesteringer.

Jeg vil også sige om ministerens ukritiske brug af anlægsbudgettet, at det er altså ikke køb af busser, EDB-udstyr, ejendomme og den slags ting, der i særlig grad belaster bygge- og anlægssektoren, men det er udgifter til det, som bl.a. vil blive ramt af indgrebet over for anlægsbudgetterne, og det er endda mest sandsynligt, at det er aktiviteter af denne karakter, som de enkelte kommuner vil vælge at skære bort med det resultat, at aktiviteten i byggesektoren er præcis den samme.

Endelig synes jeg ikke, man uden videre bare kan sige, at licitationerne er stigende på grund af en overophedning af byggesektoren. Entreprenørforeningen har selv sagt, at det, man har gjort i de seneste år, har været at komme med tilbud til udsalgspriser på grund af den store arbejdsløshed og på grund af det manglende udbud af licitationer for overhovedet at få fat på arbejderne; det vil sige, at man har tilbudt nogle klart lavere priser, nogle såkaldte udsalgspriser, siger man. Der til kommer, at der har været en situation omkring overenskomstfornyelsen, der gav nogle problemer inden for bygge- og anlægssektoren, og endelig har tallene også vist, at der er en meget, meget usikker fordeling af arbejdsløsheden og dermed også af overophedningen inden for bygge- og anlægssektoren. De ting skal altså også med, før man bare ukritisk siger, at der er tale om en overophedning. Det er en sandhed med meget kraftige modifikationer.

Formanden:

På baggrund af gentagne forespørgsler skal jeg her meddele, at det er min agt at lade holde en times spisepause ca. kl. 18.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil gerne sige til indenrigsministeren, som siger, at der er tale om en overophedning inden for byggeriet, at det kan man jo diskutere, men accepterer man, at der er tale

om en overophedning, er der det væsentlige spørgsmål tilbage, om den fremgangsmåde, der her foreslås, er den, der er rimeligst og retfærdigst, og det er den efter vores opfattelse ikke.

Dette rammer jo de svage kommuner langt hårdere, end det rammer de stærke kommuner. Det betyder, at man straffer dem, der køber driftsmateriel af forskellig art. Busserne har været nævnt nogle gange, og der kunne nævnes snesevis af eksempler på tilsvarende ting, der bliver ramt af en 20 pct.s afgift eller en 10 pct.s deponeringsordning. Det kan gentages, at det rammer også de arbejder, som en kommune – og det gælder også hovedstadsrådet – får udført ved hjælp af DSB. Det rammer også de arbejder, som man udfører med kraftig støtte forskellige steder fra, fordi de er særlig nødvendige på det sted.

Den måde, dette forslag virker på, er hamrende uretfærdig. En fleksibel kvotaordning ville være langt mere hensigtsmæssig, men den har den svaghed set fra indenrigsministerens synspunkt, at den ikke giver de kroner i statens kasse, som man skal have hevet op af kommunekasserne, og dér har vi den centrale begrundelse, som man ikke får et menneske på regeringssiden inklusive det radikale venstre til at indrømme! Dér har vi den centrale begrundelse!

(Kort bemærkning).

Løvig Simonsen (S):

I eventyret er det sådan, at man tre gange skal prøve at banke på døren for at komme ind til alle herlighederne, og sådan er det åbenbart også her i folketingsalen, for nu må jeg for tredje gang henvende mig til energiministeren.

Jeg har forstået af indenrigsministerens svar, at man har meget forståelse for spørgsmålet om varmforsyning, men jeg må sige til indenrigsministeren, at forståelse hjælper jo ikke de mennesker ude i kommunerne, som overhovedet ikke kan forstå, at dér, hvor der er et kommunalt fjernvarmewærk, skal man betale en ekstra afgift på 20 pct., men dér, hvor der er et privat fjernvarmewærk, skal man ikke. Det kan ikke engang indenrigsministeren forklare disse mennesker. Men det kan være, at energiministeren kan, og derfor spørger jeg energiministeren

[Løvig Simonsen]

for tredje gang, om han vil komme herop på talerstolen og sige, at jeg har uret, at dette ikke slår vores energiplanlægning, vores energipolitik, i stykker. Og hvis energiministeren ikke er til sinds at komme på talerstolen, må jeg være berettiget til at gå ud fra, at han er enig med mig i det synspunkt, at energipolitisk er dette indgreb en tåbelighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af Agerschou (SF) og Lenger (VS) forkastedes, idet 62 stemte for, 74 imod.

Underændringsforslag nr. 2 uden for betænkningen af Agerschou (SF) og Lenger (VS) forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 i betænkningen vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 3 uden for betænkningen af Agerschou (SF) og Lenger (VS) forkastedes, idet 66 stemte for, 75 imod.

Underændringsforslag nr. 3 i betænkningen forkastedes, idet 66 stemte for, 76 imod.

Ændringsforslag nr. 2 i betænkningen vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 uden for betænkningen af Agerschou (SF) og Lenger (VS) og underændringsforslag nr. 5 uden for betænkningen af Agerschou (SF) og Lenger (VS) forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 i betænkningen vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 6 uden for betænkningen af Agerschou (SF) og Lenger (VS) og underændringsforslag nr. 6 i betænkningen forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5 og 7 i betænkningen og § 1 med de foretagne ændringer vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 9 i betænkningen forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8 i betænkningen, § 2, således ændret, og § 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 67:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Forhøjelse af bidrag m.v.).

(Fremsat 7/11 85. Første behandling 22/11 85. Betænkning 6/12 85).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Kaj Poulsen (S):

Forslaget om ændring af arbejdsformidlings- og arbejdsløshedsforsikringsloven gik jo ved førstebehandlingen ud på en forhøjelse af kontingentet for medlemmer af A-kasserne fra 7 gange dagpengesatsen til 7,25 gange dagpengesatsen.

Socialdemokratiet gik imod ved første behandling, fordi vi mente, at en sådan forhøjelse burde hænge og altid har hængt sammen med en regulering af dagpengesatsen.